

Sydneys, 18. juulil 1955.

Kallis hr. Rajamaa.

Olen vastuse võlgu mitmele sinupoolsele saadetisele. Püüan neile vastata korraga, kui ma pole juba monda neist unustanud. Kõige pealt palju tänu Eesti kaartide eest - olen need juba enamikus koolidele laiali saatnud. Arve andsin edasi meie laekurile, paludes seda tasuda otse Korrespondentsinstituudile. Ma ei ole kontrollinud, kuid loodan, et ta seda ka on teinud.

Järgmisena saabusid "Bülletäänid" -20 eks. . Kahjuks ei jõudnud Sulle varem kirjutada, kui palju neid siin levitada suudan. Sain nii öelds ettetellimisi vaid viiele eksemplarile siinsete õpetajate hulgas, mida ma ülejäänutega peaksin tegema seda ma veel ei tea. Raamatute levitamist koha peal toimetab aeskätt kohapealne eest ajalehe - Meie Kodu - talitus. Kui osa sinna müügil anda, kas võiks neile siis lubada 25 % müügi hinnast, nagu nad seda saavad muudelt raamatutelt? Siinsed õpetajad on ju ka organiseeritud nimepidi, nagu sellest kunagi varem kirjutasin, kuid suurte vahekauguste tõttu on see jäänud ainult paberile. Selle organisatsiooni kaudu ei saa seepärast midagi teha.

Siinse arhiivraamatukogu juhataja hr. dr. Salasoo oleks huvitatud nende bülletäänide saamisest ka raamatukogule. Tal puuduvad nr-id 5, 6, 7 ja 8. Kas Keskuhingu juhatus ei tahaks neid annendada? Ostu teel seda kogu talendada ei saa, kuna selleks puuduvad summad. Kuid sellele vaatamata on seal olemas väga väheste eranditega kõik, mis paguluses on kirjastatud.

Nagu "Bülletääni" teadete osast selgub, läheb täienduskoolide keskuse küsimus käiku. See mulle igatahes meeldib. Nagu nüüd selgub, on umbes sellelaadne organ loodud ka Ameerikas Ülemaailmse Kesknõukogu juurde kasvatustoimkonna nime all. Ma ei usu sellest palju, ei tea, et seal oleks aktiivseid koolimehi, ja kui see koosneb igal aastal uuesti valitud toimkonnast, siis arvatavasti ei jõuta mõnest koosoleku protokollist kaugemale. Aga kui mõlemad suudavad tegutseda, siis seda parem. Kahjuks mul ei ole Ameerikaga kontakti peale

Ants Roosi, ega tea ma seepärast palju, mis seal toimub. Kanadaga oli varem kontakt kadunud Kurvitsaga, nüüd toimub see pr. Soo kaudu.

Järgmise saadetisena saabus Sinult "Eesti lugemik II". Palju tänu selle eest! Kuna saabus alles paar päeva tagasi, siis pole olnud veel palju aega lugemiseks. Paari esimese läbiloetud pala põhjal paistab, et see raamat on hea ja huvitav ning täis sooja isamaalisust. Eesti seltskond võlgneb Sulle palju tänu selle suure töö eest. Omal ajal tellisin neid R+E. Õpperamatufondi kaudu 15eks. Kui need saabuvad, saadan koolidele tutvumiseks laiali. Kyid on arvata, et täienduskoolide lugemikuks kujuneb siiski I osa, kuna teise osani ei jõuta. Muide on meil suur pöud esimesest osast. Omal ajal leppisin kokku "Meie Kodu" talitusega, et nad hoiaksid saadaolevaist õpikuist, ^{teatavasti} oma laos, nii et meil igal ajal oleks võimalik neid saada. Kuid nähtavasti on tekkinud mingid segadused Õpperamatufondiga. Kuna juba aasta algul oli teatatud, et on teele saadetud lugemiku I osa ja vist ka Kooli leelo II osa, kuid midagi pole kohale saabunud ning ka järelpärimistele pole tulnud mingit vastust. Meil aga oleks eriti lugemiku I osa kiiresti vaja.

Nüüd on mul jälle mõned palved Sulle. Kas saaksid mulle muretseda loodetava maateaduse õpiku, millest varem kirjutasid, kirjastaja aadressi. Belarve kalkuleerimiseks tahaksin teada, kas ja kunas neid raamatuid võiks saada.

Eesti ajaloo osas sain paar eks. konspekte Kanadast /koostatud V. Patsi poolt/, kuid need on natuke liiga pealiskaudsed. Küsid, kes võiks koostada ajaloo õpiku. Kuidas on Jakob Koiduga? Koit, Algmaa jn. raamat on minu arvates sõnastuselt ja stiililt hea. "Eesti-/mu kodumaa" autorid Inglismaal ei ole suutnud õiget stiili tabada. Ja kuidas oleks siis lugu vana veteraan A. Lehega Göteborgis? Ants Roos--kahtlen siiski selles.

Idasi on mul veel üks palve. Kas oleks kuidagi võimalik saada üht eks. ankeet-lehte, mida kasutati seal noorte loenduseks? Vahest ehk hakkame siin ka järgi tegema.

Oleme teinud katsed metoodilise materjali kogumiseks. Esimeste pääsukestena saabusid paar asja, millest ühe eks. käesolevale kirjale.

Võib olla üks neist "Üks tööpäev...." kõlbaks ehk materjaliks järgmisele "Bülletäänile". Sel puhul hangiksin autorilt selleks nõusoleku.

Minu püüdeks on, et saada täienduskoolidele korralik töökava, umbes nagu neid nõuti minister Jacksoni ajal. Neid võiks ja peaks olema mitmes variandis. Edasi tuleks iga töönädala või tööühiku (teema) jaoks koostada võimalikult detailne preparatsioon. See võiks olla suureks abiks uutele algajatele õpetajatele - see on seda enam oluline, et vahetused siinsetes oludes kipuvad olema kaunis sagedased. Kahjuks on see asi veidi hiljaks jäänud, kuna vilumustega kutselisõd õppejõud on oma aja juba "välja teeninud" ja tööpõllult lahkunud. Samuti oli algul indu tööks palju rohkem. Raskusi on eeskätt töökava saamisega - keegi ei julge ennast teistele eeskujuks seada. Teil Rootsis on asi vist selle poolest lihtsam, et õpetajad saavad ka tasu, siis saate ehk ka natuke nõuda, kuid siin peab olema ettevaatlik, et mitte inimesi ära hirmutada. Kuid ehk pikapeale saab midagi.

Olengi veninud juba pikale, aga kui nii harva kirjutada, siis ei saa

4

lühikese ja selge sõnastusega enam hakkama.

Mis muidu uudist? Poliitika taevas paistab tumedana Berliini küsimuse ümber. Või on see meile rõõmustav? Paistab, et kommunism end ilma sõjata siiski levitada ei suuda. Uutest ja vankuvatest maadest pole siiski ükski otseselt kommunismi rüppe tormanud. Eks siis pea jäl jälle katsuma relvadega. Siinsed arvamised on, et Berliini ümber võib minna tuliseks sõjaks, kuid siiski aatompomme tarvitamata. Siis aga võib karta Vene ülekaalu.

Erilisi uudisi siin pole. Ainult aega on kohutavalt vähe. Lugeda ei saa peagu üldse midagi, kuigi S.E. Seltsi raamatukoguhoidjana olek mul kogu paguluses ilmuv kirjandus kättesaadav. Pean leppima eeskätt sellega, mis naine mulle edasi jutustab.

Sulle ja perekonnale kõike hääd soovides

EESTI PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUUSEUM
FOND K 13146-7
PR 10

M. Meironi